Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

27. november 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13/EØF – artikel 6, stk. 1 – artikel 7, stk. 1 – aftale om en bankkonto – betalingspåkravsprocedure – ex officio-kontrol af, om kontraktvilkår er urimelige – rettens forslag om nedsættelse af fordringen med det beløb, der svarer til anvendelsen af et vilkår, som anses for urimeligt – den erhvervsdrivendes accept og mulighed for at gøre dette beløb gældende i en efterfølgende retssag – effektivitetsprincippet – forbrugerens deltagelse i prøvelsen af, om et kontraktvilkår potentielt er urimeligt«

I sag C-509/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Arucas (retten i første instans og forundersøgelsesdomstol nr. 3 i Arucas, Spanien) ved afgørelse af 30. juni 2024, indgået til Domstolen den 22. juli 2024, i sagen

Investcapital Ltd.

mod

M.H.S.,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Condinanzi (refererende dommer), og dommerne N. Jääskinen og R. Frendo,

generaladvokat: R. Norkus

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den spanske regering ved A. Torró Molés, som befuldmægtiget,

* Processprog: spansk.

Dom af 27.11.2025 – sag C-509/24

– den italienske regering ved S. Fiorentino, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato M. Cherubini,

– Europa-Kommissionen ved I. Galindo Martín og P. Kienapfel, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6 og 7 i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en sag anlagt af Investcapital Ltd, der har erhvervet en fordring i henhold til en aftale om en løbende bankkonto oprettet i forbrugeren M. H.S.' navn, med henblik på udstedelse af et betalingspåkrav vedrørende en pengegæld i henhold til denne aftale.

Retsforskrifter

EU-retten

3 24. betragtning til direktiv 93/13 har følgende ordlyd:

»[M]edlemsstaternes retsmyndigheder og administrative organer skal råde over tilstrækkelige og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige vilkår i forbrugeraftaler til ophør.«

4 Dette direktivs artikel 6, stk. 1, bestemmer:

»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«

5 Nævnte direktivs artikel 7, stk. 1, bestemmer:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

Spansk ret

Den civile retsplejelov

6 Artikel 815, stk. 3, i Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (lov nr. 1/2000 om civil retspleje) af 7. januar 2000 (BOE nr. 7 af 8.1.2000, s. 575) i den affattelse, der finder anvendelse på hovedsagen (herefter »den civile retsplejelov«), bestemmer:

»Hvis det af den med anmodningen fremlagte dokumentation fremgår, at det krævede beløb ikke er korrekt, overbringer justitssekretæren sagen til retten, der i givet fald ved kendelse kan opfordre sagsøger til enten at acceptere eller afslå et forslag til betalingspåkrav for et mindre beløb end det oprindeligt krævede.

Hvis det vurderes, at gælden hviler på en aftale indgået mellem et selskab eller en virksomhed og en forbruger eller bruger, underretter justitssekretæren, inden der udstedes et betalingspåkrav, retten, som, hvis det vurderes, at et af de vilkår, som udgør grundlaget for anmodningen eller er bestemmende for det krævede beløb, kan kvalificeres som urimeligt, ved en kendelse kan fremsætte et forslag til betalingspåkrav svarende til det beløb, som fremkommer ved at trække det beløb, der følger af anvendelsen af dette vilkår, fra det krævede beløb.

I begge tilfælde skal sagsøgeren acceptere eller afslå det fremsatte forslag inden for ti dage, idet forslaget opfattes som accepteret, hvis fristen udløber uden nogen tilkendegivelse. Sagsøgerens accept opfattes i ingen tilfælde som et delvist afkald på dennes rettigheder, idet vedkommende kun kan gøre den del, som ikke er opfyldt, gældende i den tilsvarende anerkendelsesprocedure.

Hvis forslaget accepteres, er sagsøgte forpligtet til at betale dette beløb.

I modsat fald anses sagsøgeren for at have frafaldet kravet, således at denne kun kan gøre sit krav gældende i den tilsvarende anerkendelsesprocedure.

Den kendelse, der afsiges i sidstnævnte tilfælde, kan appelleres direkte af parten i sagen.«

7 Den civile retsplejelovs artikel 818, stk. 1, første afsnit, fastsætter følgende:

»Fremsætter debitoren rettidigt indsigelse, træffes der endelig afgørelse i sagen ved afslutningen af den relevante procedure, og den afsagte dom får retskraft.«

Den generelle lov om beskyttelse af forbrugere og brugere

8 Artikel 83 i omarbejdning af den generelle lov om beskyttelse af forbrugere og brugere godkendt ved Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias (kongeligt lovdekret nr. 1/2007 om omarbejdning af den generelle lov om beskyttelse af forbrugere og brugere og andre supplerende love) af 16. november 2007 (BOE nr. 287 af 30.11.2007, s. 49181) i den affattelse, der finder anvendelse på hovedsagen, bestemmer:

»Urimelige kontraktvilkår er uden videre ugyldige og anses for ikke at være aftalte. Med henblik herpå fastslår retten efter at have hørt parterne, at aftalens urimelige vilkår er ugyldige, idet aftalen imidlertid forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige vilkår.

Dom af 27.11.2025 – sag C-509/24

Vilkår, der er fastsat i aftaler på en uigennemsigtig måde til skade for forbrugerne, er uden videre ugyldige.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 Den 16. april 2024 anlagde Investcapitalved Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Arucas (retten i første instans og forundersøgelsesdomstol nr. 3 i Arucas, Spanien), som er den forelæggende ret, et søgsmål i henhold til betalingspåkravsproceduren mod M.H.S., hvorved selskabet fremsatte krav om betaling af et beløb på 1 234,01 EUR, hvoraf hovedstolen udgjorde 229,17 EUR, 38,73 EUR almindelige renter, 39,68 EUR morarenter og 921,15 EUR udgifter og gebyrer, og som udgjorde en fordring overdraget af banken B.S.A. Denne fordring vedrører en aftale, som M.H.S. indgik den 16. marts 2016 med banken B.S.A. om etablering af en bankkonto.

10 Eftersom der er tale om en aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, blev den forelæggende ret underrettet herom af justitssekretæren i overensstemmelse med den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, med henblik på, at den undersøger, om de vilkår, som ligger til grund for anmodningen om betalingspåkravet, eventuelt er urimelige.

11 I forbindelse med undersøgelsen af, om disse vilkår eventuelt er urimelige, er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, er forenelig med EU-retten, navnlig med direktiv 93/13, sammenholdt med Domstolens praksis.

12 Den forelæggende ret har anført, at såfremt det fastslås, at et kontraktvilkår er urimeligt, skal den ret, der behandler anmodningen om betalingspåkravet, i henhold til den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, begrænse sig til at foreslå en nedsættelse af fordringens størrelse, idet den skal fratrække det beløb, der følger af anvendelsen af et sådant vilkår. Denne bestemmelse fastsætter, at sagsøgerens accept af betalingspåkravet ikke indebærer, at der gives afkald på det beløb, som denne ret har forkastet, idet sagsøgeren altid kan kræve betaling heraf i forbindelse med en anerkendelsessag.

13 Den forelæggende ret har følgelig anført, at den civile retsplejelovs artikel 815 ikke gør det muligt at træffe afgørelse om ugyldigheden af vilkår, der anses for urimelige, selv om sådanne vilkår i henhold til artikel 83 i den generelle lov om beskyttelse af forbrugere og brugere uden videre er ugyldige og anses for ikke at være aftalt. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at forbrugeren således fortsat er bundet af kontraktvilkår, der efter den undersøgelse, der er foretaget af den ret, som behandler anmodningen om betalingspåkravet, imidlertid er blevet kvalificeret som urimelige.

14 På denne baggrund har Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Arucas (retten i første instans og forundersøgelsesdomstol nr. 3 i Arucas) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 6 og 7 i direktiv [93/13] fortolkes således, at en procedure for domstolskontrol, som er begrænset til at trække de beløb, som hviler på urimelige vilkår, fra det krav, der fremsættes af den erhvervsdrivende eller virksomheden, idet den erhvervsdrivende eller virksomheden kan rejse krav om disse beløb i en anden procedure, kan udgøre »et egnet og effektivt middel« til at forhindre, at forbrugeren eller brugeren er bundet af sådanne urimelige vilkår?

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

2) Skal artikel 6 og 7 i direktiv [93/13] fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning såsom den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, som begrænser konsekvenserne af prøvelsen af rimeligheden i forbindelse med betalingspåkravsproceduren til at trække de beløb, som hviler på urimelige vilkår, fra det krav, der fremsættes af en erhvervsdrivende eller virksomhed, uden at der på baggrund af denne undersøgelse drages alle de konsekvenser, der i henhold til national ret følger af denne konstatering af, at vilkårene er urimelige, såsom en ugyldighedserklæring?

3) Skal artikel 6 og 7 i direktiv [93/13] fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning såsom den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, der ikke fastsætter, at forbrugeren eller brugeren deltager i den prøvelse af rimeligheden, som gennemføres af retten?«

De præjudicielle spørgsmål

Det første og det andet spørgsmål

Formaliteten

15 Den spanske regering har udtrykt tvivl om, hvorvidt det første og det andet spørgsmål kan antages til realitetsbehandling på grund af deres hypotetiske karakter, for så vidt som de vedrører en anden procedure end betalingspåkravsproceduren, dvs. en eventuel anerkendelsesprocedure, som i henhold til national ret gør det muligt at behandle andre krav end dem, der er fremsat inden for rammerne af betalingspåkravsproceduren.

16 Det bemærkes, at det udelukkende tilkommer den nationale retsinstans, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retlige afgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i hovedsagen at vurdere relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen eller gyldigheden af en EU-retlig regel, er Domstolen principielt forpligtet til at træffe afgørelse. Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at et præjudicielt spørgsmål om EU-retten er relevant. Domstolen kan kun afvise at træffe afgørelse om et sådant spørgsmål, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 2.2.2023, Towarzystwo Ubezpieczeń Ż (Vildledende standardforsikringsaftaler), C-208/21, EU:C:2023:64, præmis 42 og 43 og den deri nævnte retspraksis).

17 Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag.

18 Forelæggelsesafgørelsen beskriver således tilstrækkeligt præcist de retlige og faktiske omstændigheder i hovedsagen, som vedrører en anmodning om et betalingspåbud vedrørende et pengekrav, der følger af en aftale om en løbende bankkonto. De oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, gør det muligt at fastlægge såvel rækkevidden af de forelagte spørgsmål som deres forbindelse til genstanden for denne sag. Med det første og det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret bl.a. oplyst, om en national lovgivning, hvorefter den ret, der behandler en anmodning om et betalingspåkrav, kan fremsætte et forslag til et betalingspåkrav

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

vedrørende et beløb, der er nedsat med det beløb, der svarer til anvendelsen af et kontraktvilkår, som den har anset for urimeligt, uden at kunne annullere vilkåret, er forenelig med artikel 6 og 7 i direktiv 93/13, idet den del af fordringen, der er blevet forkastet, efterfølgende kan gøres gældende af kreditor inden for rammerne af et anerkendelsessøgsmål.

19 På denne baggrund fremgår det ikke åbenbart, at den ønskede fortolkning af direktiv 93/13 savner enhver forbindelse med realiteten i tvisten i hovedsagen eller dennes genstand, eller at det rejste problem er af hypotetisk karakter.

20 Disse spørgsmål kan derfor antages til realitetsbehandling.

Realiteten

21 Med det første og det andet spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, der for det første fastsætter, at den ret, for hvilken en erhvervsdrivende har indgivet en anmodning om et betalingspåkrav mod en forbruger, kan fremsætte et forslag om nedsættelse af kravets størrelse, som udelukker de beløb, der følger af anvendelsen af et kontraktvilkår, som den har anset for urimeligt, uden at kunne fastslå, at dette vilkår er ugyldigt, og for det andet, at denne erhvervsdrivende efter at have accepteret dette forslag har mulighed for at anlægge en anden retssag med henblik på hos forbrugeren at inddrive det beløb, som denne ret har forkastet.

22 For det første bemærkes, at den ved direktiv 93/13 indførte beskyttelsesordning hviler på den betragtning, at forbrugeren befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende såvel hvad angår forhandlingsstyrke som informationsniveau (dom af 17.5.2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).

23 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 pålægger medlemsstaterne at sikre, at urimelige kontraktvilkår ikke binder forbrugeren, uden at den pågældende skal anlægge et søgsmål og opnå en dom, som bekræfter, at disse kontraktvilkår er urimelige (dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 37).

24 Denne bestemmelse skal anses for en norm svarende til de nationale regler i den nationale retsorden, der har rang af ufravigelige retsgrundsætninger. Der er desuden tale om en præceptiv bestemmelse, der har til formål at erstatte den formelle balance, som kontrakten indfører mellem medkontrahenternes rettigheder og forpligtelser, med en reel balance, der skal genindføre ligheden mellem parterne (dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 54 og 55).

25 Det følger heraf i første række, at det påhviler de nationale retter på de betingelser, der er fastsat i deres lovgivninger, at udelukke anvendelsen af urimelige kontraktvilkår under anvendelsesområdet for det pågældende ex officio, således at de ikke binder forbrugeren, medmindre forbrugeren gør indsigelse herimod (dom af 26.3.2019, Profi Credit Bulgaria (Modregning ex officio i tilfælde af et urimeligt kontraktvilkår), C-170/21, EU:C:2022:518, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

26 I anden række følger det af Domstolens faste praksis, at artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 ikke kræver, at den nationale ret foruden det vilkår, som er blevet erklæret urimeligt, undlader at anvende dem, som ikke er blevet kvalificeret som sådanne. Således har denne bestemmelse og

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

særligt det andet sætningsled til formål ikke at annullere samtlige aftaler, der indeholder urimelige vilkår, men at erstatte den formelle balance, som kontrakten indfører mellem medkontrahenternes rettigheder og forpligtelser, med en reel balance, der skal genindføre ligheden mellem parterne, i hvilken forbindelse det skal præciseres, at den omhandlede aftale i princippet skal bestå, uden at der foretages andre ændringer end dem, der følger af ophævelsen af de urimelige kontraktvilkår. Denne kontrakt skal principielt opretholdes uden nogen anden ændring end den, der følger af ophævelsen af de urimelige kontraktvilkår. Dermed kan den omhandlede kontrakt opretholdes, for så vidt som en sådan opretholdelse af kontrakten retligt set er mulig i overensstemmelse med reglerne i national ret, uden at der foretages andre ændringer end dem, der følger af ophævelsen af de urimelige kontraktvilkår (dom af 30.6.2022, Profi Credit Bulgaria (Modregning ex officio i tilfælde af et urimeligt kontraktvilkår), C-170/21, EU:C:2022:518, præmis 34 og 35 og den deri nævnte retspraksis).

27 På grund af arten og betydningen af den offentlige interesse, som forbrugerbeskyttelsen udgør, pålægger direktiv 93/13, sammenholdt med 24. betragtning dertil, endvidere medlemsstaterne at fastsætte egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør (jf. i denne retning dom af 14.6.2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, præmis 68, og af 17.5.2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

28 Selv om Domstolen således allerede flere gange har opstillet rammer for den måde, hvorpå de nationale retter skal sikre beskyttelsen af de rettigheder, som tilkommer forbrugerne i henhold til dette direktiv, og som det følger af artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13, harmoniserer EU-lovgivningen principielt ikke procedurerne for undersøgelsen af den hævdede urimelighed i et kontraktvilkår, og disse falder derfor under medlemsstaternes nationale retsordener i medfør af princippet om sidstnævntes procesautonomi, dog forudsat at de ikke må være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende situationer, der er underlagt national ret (ækvivalensprincippet), og at de ikke må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der er tillagt forbrugerne ved EU-retten (effektivitetsprincippet) (jf. i denne retning dom af 29.2.2024, Investcapital, C-724/22, EU:C:2024:182, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

29 Hvad for det første angår ækvivalensprincippet bemærkes, at Domstolen ikke råder over nogen oplysninger, der kan give anledning til tvivl med hensyn til foreneligheden af den nationale ordning, der omhandles i hovedsagen, med dette princip.

30 Hvad for det andet angår effektivitetsprincippet bemærkes, at hvert enkelt tilfælde, hvor der opstår spørgsmål om, hvorvidt en national processuel bestemmelse gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at anvende EU-retten, skal bedømmes under hensyn til, hvilken stilling bestemmelsen indtager i den samlede procedure, herunder dens forløb og dens særlige kendetegn, samt i givet fald de principper, der ligger til grund for den nationale retsplejeordning, såsom beskyttelsen af retten til forsvar, retssikkerhedsprincippet og princippet om en hensigtsmæssig sagsbehandling. Imidlertid kan de særlige kendetegn ved procedurerne ikke udgøre en faktor, som kan påvirke den retlige beskyttelse, som forbrugerne nyder i medfør af bestemmelserne i direktiv 93/13 (dom af 17.5.2022, Impuls Leasing România, C-725/19, EU:C:2022:396, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

31 Domstolen har endvidere præciseret, at medlemsstaternes forpligtelse til at sikre beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, indebærer, navnlig for rettigheder, der følger af direktiv 93/13, et krav om effektiv domstolsbeskyttelse, som det bekræftes i dette direktivs artikel 7, stk. 1, og hvilket også er sikret ved artikel 47 i Den Europæiske Unions charter

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

om grundlæggende rettigheder, der bl.a. finder anvendelse på definitionen af de processuelle regler vedrørende søgsmål, der støttes på sådanne rettigheder (dom af 24.6.2025, GR REAL, C-351/23, EU:C:2025:474, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

32 I denne henseende bemærkes, at en effektiv beskyttelse af de rettigheder, der følger af direktiv 93/13, alene kan sikres på betingelse af, at den nationale processuelle ordning inden for rammerne af betalingspåkravsproceduren eller fuldbyrdelsesproceduren for betalingspåkravet muliggør en ex officio-kontrol, foretaget af en dommer, af den potentielt urimelige karakter af de vilkår, der er indeholdt i den pågældende kontrakt (dom af 20.9.2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

33 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at betalingspåkravsproceduren i spansk procesret udgør en ikke-kontradiktorisk procedure, der er begrænset til inddrivelse af pengekrav, og som har til formål at sikre en hurtig og effektiv inddrivelse af forfaldne og opgjorte fordringer.

34 I overensstemmelse med den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, meddeles en anmodning om udstedelse af et betalingspåkrav vedrørende en fordring, der er baseret på en aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, af justitssekretæren til retten med henblik på efterprøvelse ex officio af, om et kontraktvilkår, der udgør grundlaget for anmodningen eller er bestemmende for det krævede beløb, er urimeligt. Såfremt retten finder, at et af de pågældende vilkår kan kvalificeres som urimeligt, kan den ved kendelse fremsætte et forslag om nedsættelse af fordringens størrelse, som udelukker de beløb, der følger af anvendelsen af de vilkår, der anses for urimelige.

35 Ifølge de oplysninger, som Domstolen råder over, vil urimelige kontraktvilkår, som ligger til grund for anmodningen om betalingspåkravet eller fastsætter den påberåbte fordrings forfaldne beløb, ikke have nogen virkning inden for rammerne af betalingspåkravsproceduren, idet de vil blive tilsidesat af retten, selv inden forbrugeren i givet fald er forpligtet til at betale sin gæld. Det tilkommer den erhvervsdrivende eventuelt at anlægge et senere anerkendelsessøgsmål med henblik på at opnå fuld inddrivelse af sin fordring.

36 Med forbehold for den efterprøvelse, som det påhviler den forelæggende ret at foretage, skal det i denne henseende bemærkes, således som den spanske regering har fremhævet i sit skriftlige indlæg, at den ret, for hvilken sagen er indbragt, inden for rammerne af denne sidstnævnte procedure ex officio kan efterprøve, om vilkårene i en aftale, der er indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, er urimelige, og i givet fald erklære de urimelige kontraktvilkår ugyldige.

37 For alle tilfældes skyld skal det endvidere bemærkes, at Kommissionen i sit skriftlige indlæg for Domstolen har anført, at det følger af den civile retsplejelovs artikel 818, at når en forbruger gør indsigelse mod betalingspåkravet i tide, afsluttes betalingspåkravsproceduren af justitssekretæren og erstattes af en procedure, hvor både forbrugeren og den erhvervsdrivende har ret til at blive hørt, og den ret, der behandler sagen, ex officio eller efter anmodning fra forbrugeren kan foretage en prøvelse af, om kontraktvilkårene er urimelige, hvilket ikke alene kan føre til udelukkelse af det beløb, der er baseret på et vilkår, som anses for urimeligt, men også til, at det fastslås, at vilkåret er ugyldigt. Det tilkommer imidlertid den forelæggende ret at efterprøve det præcise indhold af den nævnte nationale bestemmelse.

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

38 Det fremgår således for det første, at den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, fastsætter en ex officio-kontrol fra rettens side af, om kontraktvilkår, hvis virkninger er begrænset til anmodningens præcise genstand, er urimelige, i overensstemmelse med denne procedures art og formål, hvilket således fører til en eventuel nedsættelse af størrelsen af den krævede fordring, uden at de vilkår, der anses for urimelige, erklæres ugyldige. For det andet kan den procedure, der indledes efter forbrugerens indsigelse mod betalingspåkravet i henhold til den civile retsplejelovs artikel 818, samt den anerkendelsesprocedure, som den anmodende erhvervsdrivende eventuelt har indledt i henhold til den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, føre til en efterprøvelse af, om det omhandlede vilkår er urimeligt, inden for rammerne af en kontradiktorisk forhandling mellem parterne og i givet fald til, at den ret, ved hvilken sagen er anlagt, erklærer dette vilkår ugyldigt eller denne kontrakt ugyldig.

39 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med effektivitetsprincippet, skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, der for det første fastsætter, at den ret, for hvilken en erhvervsdrivende har indgivet en anmodning om udstedelse af et betalingspåkrav mod en forbruger, kan fremsætte et forslag om nedsættelse af kravets størrelse, som udelukker de beløb, der følger af anvendelsen af et kontraktvilkår, som den har anset for urimeligt, uden herved at kunne fastslå, at vilkåret er ugyldigt, og for det andet, at denne erhvervsdrivende efter at have accepteret dette forslag har mulighed for at anlægge en anden retssag med henblik på hos forbrugeren at inddrive beløbet svarende til den fordring, som denne ret har forkastet, for så vidt som den nævnte forbruger inden for rammerne af andre retssager kan opnå, at det kontraktvilkår, der anses for urimeligt, erklæres ugyldigt.

Det tredje spørgsmål

40 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 er til hinder for en national lovgivning, der ikke fastsætter, at forbrugeren deltager i den prøvelse, der foretages af den ret, som skal behandle en anmodning om et betalingspåkrav, der fremsættes af en erhvervsdrivende mod denne forbruger, af den eventuelt urimelige karakter af de kontraktvilkår, som denne anmodning er støttet på, eller som fastsætter størrelsen af det påberåbte krav.

41 I denne forbindelse bemærkes, at Domstolen har fastslået, at kontradiktionsprincippet som hovedregel ikke blot giver hver part i en tvist ret til at få kendskab til de aktstykker og indlæg, som modparten har fremlagt for retten, og kommentere disse, men ligeledes indebærer en ret for parterne til at få kendskab til de anbringender, som retten af egen drift har rejst, og hvorpå den agter at basere sin afgørelse, og kommentere dem. Domstolen har fremhævet, at for at opfylde de krav, der er forbundet med retten til en retfærdig rettergang, er det væsentligt, at parterne har kendskab til og kontradiktorisk kan drøfte såvel de faktiske som de retlige forhold, der er afgørende for udfaldet af procedure (dom af 21.2.2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

42 Det følger heraf, at i tilfælde af, at den nationale ret, efter at den på grundlag af de faktiske og retlige forhold, den har kendskab til, eller som den har fået meddelelse om efter bevisforanstaltninger, som den i denne henseende har truffet ex officio, har fastslået, at et vilkår henhører under direktivets anvendelsesområde, efter en bedømmelse, som den har foretaget ex officio, konstaterer, at dette vilkår er urimeligt, er den som hovedregel forpligtet til at meddele

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

sagens parter dette og til at anmode dem om kontradiktorisk at drøfte det i henhold til de former, der er fastsat herom i de nationale processuelle regler (dom af 21.2.2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, præmis 31 og 36).

43 Endvidere har Domstolen fastslået, at artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at den nationale ret, der skal tage stilling til en anmodning om udstedelse af et betalingspålæg, og hvor forbrugeren, der er skyldner, ikke deltager i sagen før udstedelsen af dette betalingspålæg, er forpligtet til ex officio at undlade at anvende et urimeligt vilkår i den taftale, der er indgået mellem forbrugeren og den pågældende erhvervsdrivende, hvorpå en del af det påberåbte krav er støttet. I dette tilfælde har denne ret mulighed for delvist at forkaste denne anmodning på betingelse af, at denne kontrakt kan opretholdes uden nogen anden ændring, revision eller tilføjelse, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve (jf. i denne retning dom af 30.6.2022, Profi Credit Bulgaria (Modregning ex officio i tilfælde af urimelige kontraktvilkår), C-170/21, EU:C:2022:518, præmis 38).

44 Henset til de nationale processuelle regler, der regulerer afviklingen af betalingspåkravsproceduren, som er beskrevet i denne doms præmis 34-38, påvirker den omstændighed, at den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, ikke fastsætter, at forbrugeren deltager i prøvelsen af, om et kontraktvilkår, der kan danne grundlag for anmodningen om udstedelse af et betalingspåkrav, er urimeligt, men giver den ret, for hvilken sagen er indbragt, beføjelse til at fremsætte et forslag til betalingspåkrav vedrørende størrelsen af det påberåbte krav, der nedsættes med det beløb, der svarer til anvendelsen af et vilkår, som anses for urimeligt, i det foreliggende tilfælde ikke forbrugernes ret til forsvar og navnlig ikke kontradiktionsprincippet.

45 Med forbehold for den efterprøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, forekommer det i denne henseende for det første, at den kendelse, der afsiges af den ret, for hvilken sagen er indbragt, efter at den erhvervsdrivende og anmodende part har accepteret dette forslag, giver hver af parterne kendskab til og mulighed for kontradiktorisk at drøfte såvel de faktiske som de retlige forhold, der har været afgørende for udfaldet af samme kendelse, uden at have bindende virkninger som følge af retskraften eller andre præceptive virkninger. For det andet indgår den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, i en summarisk betalingspåkravsprocedure, der er udformet som et instrument til hurtig sagsbehandling, som har til formål at sikre en hurtig inddrivelse af forfaldne og opgjorte fordringer. Forbrugerens deltagelse i kontrollen af, om kontraktvilkårene er urimelige, er fortsat sikret, eftersom den spanske procesret synes at give forbrugeren mulighed for i forbindelse med en efterfølgende kontradiktorisk procedure fuldt ud at gøre sine rettigheder og anbringender gældende.

46 Det fremgår nemlig for det første af de sagsakter, som Domstolen råder over, at denne kendelse kan gøres til genstand for fornyet prøvelse inden for rammerne af almindelige procedurer vedrørende realiteten, der fuldt ud overholder kontradiktionsprincippet mellem parterne, idet forbrugeren har mulighed for at gøre indsigelse mod den nævnte kendelse i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er fastsat i den civile retsplejelovs artikel 818. For det andet bemærkes, at eftersom den sagsøgende erhvervsdrivendes accept i henhold til den civile retsplejelovs artikel 815, stk. 3, under ingen omstændigheder kan sidestilles med et delvist afkald på sine rettigheder, kan denne sidstnævnte gøre den del af fordringen, som han ikke har opnået dækning for inden for rammerne af en anerkendelsesprocedure, som forbrugeren deltager i under fuld overholdelse af kontradiktionsprincippet, gældende.

DOM AF 27.11.2025 – SAG C-509/24

47 Følgelig skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, der ikke fastsætter, at forbrugeren deltager i en prøvelse foretaget af den ret, der skal behandle en anmodning om udstedelse af et betalingspåkrav fremsat af en erhvervsdrivende mod denne forbruger, af den eventuelt urimelige karakter af de kontraktvilkår, som udgør grundlaget for anmodningen eller er bestemmende for den påberåbte fordrings størrelse, for så vidt som for det første betalingspåkravsproceduren ikke fører til en retsakt, der har retskraft, og for det andet, at kontradiktionsprincippet er sikret i forbindelse med eventuelle efterfølgende sager mellem den nævnte forbruger og denne erhvervsdrivende vedrørende de samme krav fremsat af denne sidstnævnte.

Sagsomkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

1) Artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, sammenholdt med effektivitetsprincippet,

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, der for det første fastsætter, at den ret, for hvilken en erhvervsdrivende har indgivet en anmodning om udstedelse af et betalingspåkrav mod en forbruger, kan fremsætte et forslag om nedsættelse af kravets størrelse, som udelukker de beløb, der følger af anvendelsen af et kontraktvilkår, som den har anset for urimeligt, uden herved at kunne fastslå, at vilkåret er ugyldigt, og for det andet, at denne erhvervsdrivende efter at have accepteret dette forslag har mulighed for at anlægge en anden retssag med henblik på hos forbrugeren at inddrive beløbet svarende til den fordring, som denne ret har forkastet, for så vidt som den nævnte forbruger inden for rammerne af andre retssager kan opnå, at det kontraktvilkår, der anses for urimeligt, erklæres ugyldigt.

2) Artikel 6, stk. 1 og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13/EØF

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, der ikke fastsætter, at forbrugeren deltager i en prøvelse foretaget af den ret, der skal behandle en anmodning om udstedelse af et betalingspåkrav fremsat af en erhvervsdrivende mod denne forbruger, af den eventuelt urimelige karakter af de kontraktvilkår, som udgør grundlaget for anmodningen eller er bestemmende for den påberåbte fordrings størrelse, for så vidt som for det første betalingspåkravsproceduren ikke fører til en retsakt, der har retskraft, og for det andet, at kontradiktionsprincippet er sikret i forbindelse med eventuelle efterfølgende sager mellem den nævnte forbruger og denne erhvervsdrivende vedrørende de samme krav fremsat af denne sidstnævnte.

Dom af 27.11.2025 – sag C-509/24

Underskrifter